

ارتباط جو انگیزشی ادراک شده، هدف گرایی و عملکرد کشتی گیران نخبه ۱۵ تا ۲۰ سال مازندران

دکتر معصومه شجاعی^۱، محسن عمرانپان^۲، دکتر افخم دانشفر^۳

ص ص: ۹۵-۱۱۱

تاریخ دریافت: ۸۹/۵/۷

تاریخ تصویب: ۸۹/۹/۳

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی ارتباط جو انگیزشی ادراک شده، هدف گرایی و عملکرد کشتی گیران نخبه نوجوان و جوان استان مازندران بود. بدین منظور تمامی کشتی گیران آزاد و فرنگی کار رده سنی نوجوانان (۱۵ تا ۱۷ سال) و جوانان (۱۸ تا ۲۰ سال) استان مازندران اعزامی به مسابقه های قهرمانی کشور به تعداد ۳۶ نفر انتخاب شدند و پرسشنامه های اطلاعات فردی، جو انگیزشی ادراک شده و تکلیف گرایی و خودگرایی در ورزش را تکمیل کردند. اطلاعات مربوط به عملکرد کشتی گیران در مسابقه های قهرمانی کشور، شامل؛ استخراج امتیاز مثبت، منفی، فنی و رده بندی نهایی کشتی گیران، با هماهنگی داوران فدراسیون کشتی از نتایج ثبت شده در جدول های بولتن مسابقه های قهرمانی کشور انجام گرفت. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین جو مهارتی و تکلیف گرایی و همچنین جو عملکردی و خودگرایی کشتی گیران ارتباط مستقیم معنی داری وجود دارد ($p < 0.05$)؛ ولی ارتباط بین عملکرد با هر یک از متغیرهای جو انگیزشی ادراک شده (جو مهارتی و عملکردی) و هدف گرایی (تکلیف

۱- دانشیار دانشگاه الزهرا (س) elaheh@shojaei-m.com

۲- کارشناس ارشد تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

۳- استادیار دانشگاه الزهرا (س)

گرایی و خودگرایی) معنی دار نیست ($p > 0.05$). بنابراین مریبان کشتی می توانند برای ایجاد جوّ مهارتی ادراک شده در کشتی گیران این رده سنی تلاش کنند و از مزایای رفتاری و روانی تکلیف گرایی مرتبط با آن بهره بگیرند.

کلید واژه ها:

تکلیف گرایی، جوّ عملکردی، جوّ مهارتی، خودگرایی، عملکرد، کشتی گیر نخبه

Archive of SID

مقدمه

تلاش در جهت شناسایی عوامل اثرگذار بر عملکرد ورزشی به نتایج ارزشمندی انجامیده و پژوهش در این زمینه به منظور یافتن بستر مناسب برای مداخله و ارتقای عملکرد ورزشکاران در مسابقه ها ادامه دارد. حالت ها و ویژگی های روانی از عوامل مهم اثرگذار بر عملکرد ورزشی هستند که روان شناسان ورزشی می کوشند این ویژگی ها را در ورزشکاران رشته های مختلف و سطوح مهارتی و رده های سنی مختلف شناسایی کنند. تفاوت عملکرد به هنگام تمرین و مسابقه و یا تفاوت آن در دو مسابقه با حریفانی متفاوت و اهمیتی نابرابر، اغلب ناشی از ضعف آمادگی روانی ورزشکار است (۸). یکی از عوامل روانی مهم در ورزش " انگیزش " نام دارد. بیشتر پژوهش های مربوط، بر انگیزش پیشرفت^۱ متمرکز شده است. وینر در سال ۱۹۷۱ پی برد که بین تفکر افراد با انگیزش بالا و کم در مورد پیروزی یا شکست تفاوت وجود دارد (۱۸). کسانی که انگیزش پیشرفت زیادی دارند، هدف های دشوار و چالش انگیز را انتخاب می کنند، نسبت به شکست مقاومند و در صورت موفقیت، احساس غرور می کنند. برای تبیین انگیزش پیشرفت، نظریه های متفاوتی ارائه شده که یکی از این نظریه ها، نظریه «هدف-پیشرفت» است. به نظر دودا و نیکولز در سال ۱۹۹۲ نحوه ادراک ورزشکار از توانایی خود، نقش مهمی در هدف گرایی^۲ و انگیزش او دارد. آنها دو نوع هدف گرایی شامل؛ تکلیف گرایی^۳ و خودگرایی^۴ را مطرح کردند. در تکلیف گرایی، هدف فرد تسلط یافتن بر مهارتی خاص است. او با پیشرفت شخصی (که آن را ناشی از سختکوشی و تلاش خود می داند) احساس توانایی و موفقیت می کند و از یادگیری و تسلط بر مهارت های دشوار احساس رضایت دارد. به طور کلی، گرایش تسلط یابی بر مهارت ها یا تکلیف گرایی با رفتارهای مثبت همراه است؛ اما در خودگرایی، ادراک توانایی وابسته به نتیجه مقایسه فرد با دیگران و برتری عملکرد او نسبت به آنهاست. افراد خودگرا به

1-Achievement motivation

2-Goal orientation

3-Task orientation

4-Ego orientation

شکست دادن دیگران با حداقل تلاش فکر می‌کنند تا با آن، شأن اجتماعی خود را بالا برند. به طور خلاصه، افراد تکلیف‌گرا با تلاش و تسلط بر مهارت و خودگرایان با مقایسه اجتماعی احساس توانایی می‌کنند. تفاوت در رفتار ممکن است حاکی از کم یا زیاد بودن انگیزه نباشد، بلکه امکان دارد از تفاوت در ادراک توانایی و برداشت افراد از هدف پیشرفت حکایت کند (۱۲). پژوهش‌های انجام شده در مورد هدف‌گرایی نشان می‌دهد که تکلیف‌گرایی و خودگرایی دو ویژگی مستقل از یکدیگرند. بهترین حالت برای جوانان، داشتن هر دو گرایش در حد زیاد است. افرادی که هر دو گرایش در آنها قوت دارد، دارای انگیزه و ادراک شایستگی بیشتری هستند. پژوهشگران به بررسی تأثیر ویژگی‌های شخصی و موقعیتی بر پیامدهای انگیزشی و عاطفی پرداخته‌اند (۸). برخی مطابق با نظریه هدف-پیشرفت، نقش عوامل موقعیتی مانند؛ محیط و جو انگیزشی را (که والدین و یا مربیان در ایجاد آنها دخیل هستند) نقش اساسی در شکل‌دهی هدف‌گرایی ورزشکار بسیار اساسی می‌دانند؛ (۷). بنابراین فضای آموزش و تمرین نیز ممکن است تکلیف‌گرا یا خودگرا باشد. در جو انگیزشی مهارتی^۱ یا تکلیف‌مدار، مربی، ورزشکاران را به سختکوشی، پیشرفت، کمک به دیگران برای یادگیری از طریق همکاری و ایمان به اینکه مشارکت هر یک از بازیکنان اهمیت دارد، تشویق می‌کند. در جو انگیزشی عملکردی^۲ یا رقابتی، شخصی که عملکرد ضعیف و اشتباه دارد، تنبیه می‌شود؛ در ضمن به ورزشکاران تواناتر بیشتر توجه دارند و مربی، افراد تیم را به رقابت تشویق می‌کند (۱۱). اگر تغییراتی در جو انگیزشی روی دهد، درک شاگردان از جو انگیزشی اهمیت می‌یابد؛ زیرا جو انگیزشی درک شده تأثیر زیادی بر جهت انگیزش (خودگرایی و تکلیف‌گرایی) آنها دارد. اگر جو انگیزشی در دراز مدت، به طور ثابت و پایدار استمرار داشته باشد، می‌تواند بر هدف‌گرایی افراد تأثیر بگذارد (۸). پژوهش‌های بسیاری، وجود رابطه بین جو انگیزشی ادراک شده و هدف‌گرایی را تایید کرده‌اند. به عنوان مثال؛ آریان پور و ابوالقاسمی در سال ۱۳۸۵ نشان دادند که بین هدف

1- Mastery motivational climate

2- Performance motivational climate

گرایی و عملکرد ورزشی دانشجویان ورزشکار رشته های انفرادی و گروهی ارتباط معنی داری وجود دارد (۱). یوسفی و قانی در سال ۱۳۸۵ با انجام دادن پژوهشی در مورد بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران متوجه شدند که در تیم هایی که جو انگیزشی حاکم بر آنها مهارتی بود، عامل تسلط بر مهارت و در تیم هایی که جو انگیزشی عملکردی برقرار بود، عوامل موقعیت دلخواه و ابراز شایستگی های جسمانی به عنوان منابع ایجاد اعتماد به نفس مطرح بودند (۴). یوسفی پاسکه در سال ۱۳۸۶ با انجام دادن پژوهشی در مورد تیم های ورزشی بانوان استان گیلان نشان داد که بین جو مهارتی و خودگرایی ارتباطی مثبت و معنی دار و بین جو عملکردی با تکلیف گرایی و خودگرایی ارتباطی منفی و معنی دار وجود دارد (۵). پاولسون در سال ۱۹۹۹ در پژوهشی بر روی ورزشکاران رشته های انفرادی و گروهی، ارتباط معنی داری را بین جو انگیزشی ادراک شده و هدف گرایی ورزشکاران مشاهده کرد (۱۷). تئودوسیو و پاپایانو در سال ۲۰۰۵ نشان دادند که هم تکلیف گرایی و هم جو مهارتی درک شده با تبیین فعالیت های خودشناختی دانش آموزان دبیرستانی ارتباط دارد (۲۲). وازو، نتومانیس و دودا در سال ۲۰۰۶ به بررسی اثر جو انگیزشی ادراک شده بر واکنش های رفتاری و عاطفی ورزشکاران نوجوان پرداختند و متوجه شدند که جو مهارتی (که همسالان مسبب ایجاد آن هستند) با عزت نفس و جو عملکردی که مربی ایجاد می کند و همچنین با اضطراب صفتی ارتباط دارد. احساس رضایت نیز با جو مهارتی (که مربی و همسالان باعث ایجاد آن هستند) مرتبط بود؛ در حالی که تلاش فقط با جو مهارتی (که مربی مسبب ایجاد آن است) ارتباط داشت (۲۵). توماس و بارون در سال ۲۰۰۶ هدف گرایی و جو انگیزشی ادراک شده دانشجویان را ارزیابی کردند و به این نتیجه رسیدند که وقتی دانشجویان جو انگیزشی را مهارتی ادراک می کنند، تلاش بیشتر، لذت بیشتر از فعالیت های آمادگی، احساس شایستگی بیشتر در فعالیت و ادامه فعالیت پس از نیمسال تحصیلی را از خود نشان می دهند (۲۳). آبراهامسن، رابرت و پنسگارد در سال ۲۰۰۷ با بررسی رابطه هدف گرایی، جو انگیزشی و توانایی ادراک شده با اضطراب صفتی ورزشکاران ملی پوش

نروژ نشان دادند که ورزشکاران مرد و زن در هدف گرایی و جو انگیزشی ادراک شده مشابه هستند. نگرانی ورزشکاران زن نسبت به مردان در زمینه عملکرد و کاهش تمرکز و اضطراب جسمانی نسبت به مردان بیشتر بود. همچنین جو عملکردی ادراک شده با نگرانی عملکرد در هر دو جنس با کاهش تمرکز در زنان ارتباط داشت. این پژوهش پیشنهاد کرد که جو انگیزشی عملکردی موجود در ورزش با اضطراب عملکردی ارتباط دارد و مربیان باید به هنگام کار با ورزشکاران این مورد را در نظر بگیرند (۶). گریوس، تسورباتزودیس و بارکوکیس در سال ۲۰۰۸ به دستکاری ساختارهای TARGET پرداختند که به ترتیب سر واژه های تکلیف^۱، مسؤولیت یا اختیار^۲، پاداش^۳، گروه بندی^۴، ارزیابی^۵ و زمان بندی^۶ را نشان می دهد، و اثر آنها را بر واکنش های عاطفی و شناختی دانش آموزان ۱۴ ساله در درس تربیت بدنی بررسی کردند. براساس نتایج وقتی معلمان به هنگام تدریس این ساختارها را به کار بردند، دانش آموزان تکلیف گرایی، رضایت و لذت بیشتر و نگرانی و اضطراب کمتری را درک کردند (۱۳). رودنیک در سال ۲۰۰۸ رابطه بین هدف گرایی و جو انگیزشی ادراک شده و انگیزش درونی را در مربیان و دانش آموزان دبیرستانی مورد مطالعه قرار دادند و متوجه شدند که رابطه معنی داری بین هدف گرایی مربی و جو انگیزشی ادراک شده بازیکنان وجود ندارد؛ ولی جو انگیزشی ادراک شده با انگیزش درونی ارتباط داشت (۱۹). بارکوکیس، نتومانیس و توگرسن - نتومانیس در سال ۲۰۰۹ به بررسی ارتباط هدف گرایی و جو انگیزشی ادراک شده دانش آموزان ۱۲ تا ۱۵ ساله در درس تربیت بدنی پرداختند و نشان دادند که بین جو مهارتی با تکلیف گرایی و خودگرایی رابطه معنی داری وجود ندارد (۹).

یافته های پژوهش ها عمدتاً بر این نکته تأکید دارند که هدف گرایی ورزشکاران با

- 1-Task
- 2-Authority
- 3-Reward
- 4-Grouping
- 5-Evaluation
- 6-Timing

متغیرهای محیطی و به طور قابل ملاحظه ای با جو انگیزشی ارتباط دارد؛ ولی پژوهش های اندکی، ارتباط بین این متغیرها با عملکرد را (بویژه در محیط ورزش قهرمانی) بررسی کرده اند و هیچ تحقیقی به طور خاص در رشته کشتی انجام نشده است؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط بین جو انگیزشی ادراک شده، هدف گرایی و عملکرد کشتی گیران نخبه ۱۵ تا ۲۰ ساله در مسابقه ها انجام شد. نتایج پژوهش می تواند به عنوان راهنمای مربیان کشتی، جهت ارتقای عملکرد کشتی گیران با دستکاری متغیرهای محیطی مورد استفاده قرار گیرد.

روش شناسی تحقیق

شرکت کننده های این پژوهش همبستگی؛ ۳۶ کشتی گیر مرد آزاد و فرنگی کار بودند که در رده نوجوانان (۱۵ تا ۱۷ سال) و جوانان (۱۸ تا ۲۰ سال) استان مازندران به مسابقه های قهرمانی کشور سال ۱۳۸۸ اعزام شده بودند. برای جمع آوری اطلاعات از سه پرسشنامه ذیل استفاده شد:

پرسشنامه جمعیت شناختی: این پرسشنامه شامل پرسش هایی در زمینه سن، سبک کشتی و سابقه ورزشی و قهرمانی کشتی گیران بود.

پرسشنامه تکلیف گرایی و خودگرایی در ورزش (TEOSQ): این پرسشنامه را در سال ۱۹۹۲ دودا و نیکولز برای ارزیابی هدف گرایی در ورزش تهیه و اعتباریابی کردند (۱۲). این پرسشنامه نوع هدف گرایی فرد را بر حسب دو خرده مقیاس تکلیف گرایی شامل ۷ پرسش و خودگرایی شامل ۶ پرسش با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵) می سنجد. باقری در سال ۱۳۸۵ اعتبار منطقی و محتوایی نسخه فارسی این پرسشنامه را با نظر چند متخصص تایید کرده و ثبات درونی آن را ۰/۷ به دست آورد (۲).

پرسشنامه جو انگیزشی ادراک شده^۲ (PMCSQ): این پرسشنامه را در سال ۱۹۹۲ سیفرین،

1-Task and ego orientation in sport questionnaire

2-Perceived motivational climate in sport questionnaire

دودا و چی تهیه کردند (۲۰). والینگ، دودا و چی نیز در سال ۱۹۹۳ به بررسی اعتبار و پایایی آن پرداختند و عبارات را تقلیل دادند (۲۶). پرسشنامه مورد استفاده از دو خرده مقیاس جو مهارتی و جو عملکردی تشکیل شده و شامل ۲۱ عبارت با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت می شود که گزینه های آن از بسیار مخالف تا بسیار موافق رتبه بندی شده است. قاسمی در سال ۱۳۸۷ اعتبار منطقی و محتوایی ترجمه فارسی این پرسشنامه را با کمک ۶ متخصص تایید کرده و ضریب پایایی آلفای کرونباخ را ۰/۷۱ به دست آورد (۳).

اطلاعات مربوط به عملکرد کشتی گیران شامل؛ امتیاز مثبت، منفی و فنی و رده بندی نهایی کشتی گیران بعد از پایان مسابقه ها که در جداول بولتن مسابقه های قهرمانی کشور ثبت شده بود با هماهنگی داوران فدراسیون کشتی استخراج شد. هیات کشتی استان مازندران مجوز حضور در مسابقه ها را بدست آورد؛ سپس با هماهنگی سرپرست تیم های راه یافته به مسابقه های قهرمانی کشور، اطلاعاتی درباره اهداف تحقیق، ضرورت، نحوه تکمیل پرسشنامه ها و زمان تقریبی تکمیل آنها ارائه شد و پس از اخذ رضایتنامه از کشتی گیران و تکمیل پرسشنامه جمعیت شناختی، توزیع پرسشنامه های جو انگیزشی ادراک شده و تکلیف گرایی و خودگرایی در ورزش در روزهای نزدیک به اعزام (که ترکیب نهایی و اصلی کشتی گیران تمامی اوزان مشخص شد)، انجام گرفت و پس از تکمیل جمع آوری شد. برای کنترل اثر ترتیب و انتقال پرسشنامه های ارائه شده، همتراز سازی متقابل کامل مورد استفاده قرار گرفت. برای طبقه بندی و تلخیص داده ها از آمار توصیفی شامل برخی شاخص های گرایش مرکزی (میانگین) و پراکندگی (انحراف معیار) و برای تعیین رابطه بین متغیرهای تحقیق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. سطح معنی داری موردنظر $p < 0/05$ بود.

یافته های تحقیق

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای اندازه گیری شده در شرکت کننده ها را نشان

ارتباط جو انگیزشی ادراک شده، هدف گرای و عملکرد کشتی گیران نته

می دهد. همان طور که در جدول مشاهده می شود، میانگین جو عملکردی کشتی گیران بالاتر از جو مهارتی و میانگین تکلیف گرای بالاتر از خودگرای است.

جدول ۱: برخی آماره های توصیفی متغیرهای اندازه گیری شده

انحراف استاندارد	میانگین	آماره	
		متغیر	
۳/۹۲	۵/۶۲	امتیاز نهایی	عملکرد
۵/۶۴	۱۰/۱۸	امتیاز مثبت	
۴/۴۴	۸/۹۶	امتیاز منفی	
۱۳/۲۹	۲۰/۷۸	امتیاز فنی	
۳/۷۲	۳۹/۵۹	جو مهارتی	
۵/۵۸	۴۶/۶۳	جو عملکردی	
۳/۳۵	۳۱/۹۶	تکلیف گرای	
۳/۲۲	۲۳/۲۲	خودگرای	

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین جو مهارتی و تکلیف گرای و همچنین جو عملکردی و خودگرای کشتی گیران ارتباط مستقیم معنی داری وجود داشت ($p > 0.05$) (جدول ۲)؛ ولی ارتباط بین جو انگیزشی ادراک شده (جو مهارتی و عملکردی) و عملکرد و همچنین هدف گرای (تکلیف گرای و خودگرای) و عملکرد معنی دار نبود ($p > 0.05$) (جدول ۳).

جدول ۲: همبستگی بین جو انگیزشی ادراک شده و هدف گرایی کشتی گیران

آماره	متغیر	
	تکلیف گرایی	خودگرایی
جو مهارتی	ضریب همبستگی	۰/۴۲۵
	سطح معنی داری	۰/۵۶۹
جو عملکردی	ضریب همبستگی	-۰/۲۵۲
	سطح معنی داری	۰/۱۸۸

جدول ۳: همبستگی جو انگیزشی و هدف گرایی با عملکرد کشتی گیران

آماره	عملکرد			
	امتیاز نهایی	امتیاز مثبت	امتیاز منفی	امتیاز فنی
جو مهارتی	ضریب همبستگی	۰/۰۸۶	۰/۱۶۳	۰/۱۵۵
	معنی داری	۰/۶۳۸	۰/۳۷۳	۰/۳۹۸
جو عملکردی	ضریب همبستگی	۰/۰۷۶	۰/۰۵۸	-۰/۰۵۱
	معنی داری	۰/۶۹۰	۰/۷۶۰	۰/۷۸۹
تکلیف گرایی	ضریب همبستگی	-۰/۲۱۲	-۰/۱۹۷	-۰/۰۹۰
	معنی داری	۰/۲۴۵	۰/۲۷۹	۰/۶۲۵
خودگرایی	ضریب همبستگی	۰/۱۶۸	۰/۱۶۹	-۰/۰۴۹
	معنی داری	۰/۳۶۵	۰/۳۶۴	۰/۷۹۵

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش، بررسی ارتباط جو انگیزشی ادراک شده، هدف گرایی و عملکرد کشتی گیران نخبه نوجوان و جوان بود. طبق یافته های تحقیق بین جو مهارتی و تکلیف گرایی رابطه معنی داری وجود داشت ($p < 0/05$). تکلیف گرایی با این نگرش در ارتباط است

که موفقیت تابعی از تلاش و تسلط بر مهارت است. جو انگیزشی که مربی در مسابقه و تمرین ایجاد می کند، می تواند هدف گرایی ورزشکار را تحت تأثیر قرار دهد. در جو انگیزشی مهارتی، مربی ورزشکاران را به سختکوشی و تلاش کردن تشویق می کند (۱۱)؛ بنابراین وجود رابطه معنی دار بین جو مهارتی و تکلیف گرایی منطقی به نظر می رسد. با توجه به اینکه یکی از ساختارهای اثرگذار بر انگیزش ورزشکاران، نحوه ارزیابی و تشویق مربی است، زمانی که ملاک ارزیابی و تشویق مربی، تلاش و سختکوشی ورزشکاران باشد، آنها برای جلب رضایت و توجه مربی بیشتر تلاش می کنند و به احتمال زیاد این ملاک را به عنوان هدف بر می گزینند که تکلیف گرایی آنها را افزایش خواهد داد. پژوهش های بسیاری نیز این ارتباط را نشان داده اند؛ به عنوان مثال یوسفی و قانی در سال ۱۳۸۵ در بازیکنان والیبال لیگ برتر کشور (۴)، مک مانوس در سال ۲۰۰۴ در دوندگان استقامتی دانشگاهی (۱۴)، وازو و همکاران در سال ۲۰۰۶ در ورزشکاران جوان ۱۲ تا ۱۷ ساله در ورزش های انفرادی و تیمی (۲۵) و توماس و بارون در سال ۲۰۰۶ در دانشجویان (۲۳) ولی این یافته با نتایج تحقیق بارکوکیس و همکاران در سال ۲۰۰۹ در دانش آموزان ۱۲ تا ۱۵ ساله (۹) همخوانی ندارد. احتمالاً اختلاف سن و سطح مهارت شرکت کننده های این دو پژوهش را می توان از دلایل عدم همخوانی نتایج آنها برشمرد.

از دیگر نتایج تحقیق حاضر، ارتباط معنی دار بین جو عملکردی و خودگرایی بود ($p < 0.05$). خودگرایی بر این باور مبتنی است که موفقیت تابعی از عملکرد شخصی در مقایسه با دیگران است؛ یعنی توانایی به تلاش وابسته نیست. در جو انگیزشی عملکردی، تنبیه شخصی که عملکرد ضعیف و اشتباه دارد، حتمی است؛ ولی به ورزشکاران تواناتر بیشتر توجه می شود (۱۱)؛ بنابراین رابطه معنی دار بین جو عملکردی و خودگرایی منطقی به نظر می رسد. مقایسه های بین فردی و اهمیت بسیار زیاد مربی به نتیجه (نه تلاش) باعث می شود که ورزشکاران برای جلب توجه و رضایت مربی به رقابت بپردازند و جهت دریافت تشویق، فقط تا اندازه ای تلاش کنند که بر دیگر بازیکنان برتری یابند؛ بدین ترتیب خودگرایی ورزشکاران افزایش می یابد.

این نتیجه با بسیاری از پژوهش های گذشته همخوانی دارد. به عنوان مثال؛ یوسفی و قانی در سال ۱۳۸۵ در بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران (۴)، پاولسون در سال ۱۹۹۹ در ورزشکاران رشته های گروهی (۱۷) و مک مانوس در سال ۲۰۰۴ در دوندگان های استقامتی دانشگاهی (۱۳) چنین رابطه معنی داری را مشاهده کردند. عدم همخوانی نتایج با پژوهش بارکوکیس و همکاران در سال ۲۰۰۹ در دانش آموزان ۱۲ تا ۱۵ ساله (۹) را می توان به اختلاف سن و سطح مهارت شرکت کننده ها نسبت داد.

با وجود اینکه انگیزش، جهت، شدت و ثبات چگونگی رفتار به سمت هدف را تنظیم می کند، در پژوهش حاضر ارتباط معنی داری بین جو انگیزشی ادراک شده و هدف گرایی با عملکرد کشتی گیران نوجوان و جوان مشاهده نشد. پژوهش های اندکی تأثیر یا رابطه جو انگیزشی، هدف گرایی و عملکرد ورزشی را مورد مطالعه قرار داده اند؛ ولی به نتایج متفاوتی دست یافته اند. به عنوان مثال آریان پور و ابوالقاسمی در سال ۱۳۸۵ نشان دادند که ارتباط معنی داری بین هدف گرایی و عملکرد دانشجویان ورزشکار وجود دارد (۱). احتمالاً اختلاف سطح مهارت و رقابت و سن شرکت کننده ها در این پژوهش با پژوهش حاضر از دلایل عدم همخوانی نتایج است. وایت در سال ۱۹۹۶ بین جهت گیری انگیزشی بازیکنان والیبال دانشگاهی به سمت تکلیف گرایی و عملکرد آنان ارتباط معنی داری را مشاهده کرد؛ اما بین خودگرایی و عملکرد آنها ارتباط معنی داری را مشاهده نکرد (۲۷). رشته ورزشی، سطح مهارت و رقابت و سن شرکت کننده ها در این پژوهش با پژوهش حاضر متفاوت بود. ون - پیرن و دودا در سال ۱۹۹۹ رابطه موجود بین هدف گرایی، باورهای موفقیت و عملکرد را در بین بازیکنان جوان فوتبال بررسی کردند و بین عملکرد ورزشی و تکلیف گرایی ارتباط معنی داری را مشاهده کردند (۲۴). در این تحقیق، سنجش عملکرد بر اساس ارزیابی های خود بازیکنان انجام گرفت. از آنجایی که معیار موفقیت برای افراد و تیم های مختلف متفاوت است، از این رو به نظر می رسد که بین ارزیابی های خود ورزشکاران و عملکرد ورزشی واقعی آنان در رقابت

تفاوت وجود داشته باشد که می توان آن را پایه ای برای وجود اختلاف در نتایج این تحقیق با یافته های پیشین قلمداد کرد. سولمون و بون در سال ۲۰۰۰ در مورد هدف گرایی دانشجویان در کلاس تنیس نشان دادند که افراد تکلیف گرا، نمره بیشتری را در فرایندهای شناختی و پیشرفت مهارتی داشتند (۲۲). عدم همخوانی این نتایج با یافته های پژوهش حاضر را می توان به اختلاف رشته ورزشی، سطح مهارت و سن نمونه های مورد بررسی نسبت داد. سرولو، سنتوس - روزا، گارسیا کالو، جیمنز و ایگلسیاس نیز در سال ۲۰۰۷ ارتباط بین جو انگیزشی و عملکرد ورزشی بازیکنان تنیس را مورد بررسی قرار دادند و ارتباط معنی داری بین جو مهارتی و عملکرد مشاهده کردند (۱۰). سرولو و همکاران جو انگیزشی را از طریق بررسی رفتار مربی ارزیابی کردند که ممکن است با جو انگیزشی ادراک شده (که در پژوهش حاضر بررسی شده) تفاوت داشته باشد. علاوه بر این، در پژوهش سرولو و همکاران، عملکرد ورزشی بر اساس ارزیابی های مربیان از عملکرد رقابتی بازیکنان اندازه گیری شد که با نحوه ارزیابی عملکرد در تحقیق حاضر تفاوت دارد و احتمالاً این دو عامل از دلایل عدم همخوانی نتایج است.

با توجه به اینکه بین عملکرد و متغیرهای روانی مورد بررسی ارتباطی وجود ندارد؛ به نظر می رسد که در کشتی گیران نخبه رده نوجوانان و جوانان، نقش این عوامل در عملکرد از اهمیت کمتری برخوردار است؛ ولی مطابق با نتایج مربوط به ارتباط بین جو مهارتی ادراک شده و تکلیف گرایی و بر اساس مزایای رفتاری و روانی تکلیف گرایی در ورزش (مثل؛ لذت از ورزش و پایداری در ورزش و...) مربیان کشتی می توانند با دستکاری متغیرهای TARGET و ایجاد جو انگیزشی مهارتی، بعد تکلیف گرایی کشتی گیران نوجوان و جوان را تقویت کنند تا از مزایای همچون؛ افزایش انگیزش، احساس توانایی، اعتماد بنفس، احساس رضایت و احساس موفقیت (۱۶) بهره ببرند. با این حال، لازم است برای یافتن عوامل درونی و محیطی اثرگذار بر عملکرد ورزشکاران نخبه در سنین مختلف پژوهش های بیشتری انجام گیرد و از ابزارهای دقیق تری به منظور ارزیابی عملکرد استفاده شود.

منابع

- ۱- آریان پور، سعید و ابوالقاسمی، عباس. (۱۳۸۵). ارتباط راهبردهای مقابله ای، هدف گرایی و اضطراب رقابتی با عملکرد ورزشی دانشجویان ورزشکار گروهی و انفرادی. پژوهش در علوم ورزشی، ۱۳، ۱۵۵-۱۴۱.
- ۲- باقری، سارا. (۱۳۸۵). رابطه بین هدف گرایی و توانایی ادراک شده بر انگیزش شرکت در فعالیت بدنی و ورزش دختران مدارس راهنمایی شهر قدس. پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه پیام نور.
- ۳- قاسمی، منیژه. (۱۳۸۷). رابطه جو انگیزشی ادراک شده، انگیزش رقابت و عملکرد ورزشی دختران نوجوان بسکتبالیست. پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج.
- ۴- یوسفی، بهرام و قانی، پوریا. (۱۳۸۵). ارتباط بین جهت گیری هدفی، فضای ادراک شده انگیزشی و منابع کسب اعتماد به نفس در والیبالیست های شرکت کننده در سوپر لیگ کشور. حرکت، ۲۷، ۱۲۸-۱۱۷.
- ۵- یوسفی پاسکه، مریم. (۱۳۸۶). ارتباط سبک های رهبری مربیان با جو انگیزشی در تیم های ورزشی بانوان. پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه شمال.
- 6- Abrahamsen, F.E., Roberts, G.C., & Pensgaard, A.M. (2007). Achievement goals and gender effects on multidimensional anxiety in national elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(4), 449-464.
- 7- Ames, C. (1992). Achievement goals and classroom climate. In D.H. Schunk & J.L. Meece (eds.), *Student perceptions in the classroom* (pp.327-348). Hillsdale, N: Erlbaum.
- 8- Auweele, Y.V., Bakker, F., Biddle, S., Durand, M., & Seiler, R. (1999).

Psychology for physical educators. Champaign, IL: Human Kinetics.

9- Barkoukis, V., Ntoumanis, N., & Thogersen-Ntoumani, C. (2009). Developmental changes in achievement motivation and affect in physical education: Growth trajectories and demographic differences. Psychology of Sport and Exercise, 11(2), 83-90.

10- Cervelló, E., Santos-Rosa, F.J., García Calvo, T., Jiménez, R., & Iglesias, D. (2007). Young tennis players' competitive task involvement and performance: The role of goal orientations, contextual motivational climate, and coach-initiated motivational climate. Journal of Applied Sport Psychology, 19, 304-321.

11- Cox, R.H. (2002). Sport Psychology: Concepts and applications (5th ed.). Boston: McCraw-Hill.

12- Duda, J.L. & Nicholls, J. (1992). Dimensions of achievement motivation in schoolwork and sport. Journal of Educational Psychology, 89, 290-229.

13- Grouios, G., Tsorbatzoudis, H., & Barkoukis, V. (2008). Manipulation of motivational climate in physical education: Effects of a seven-month intervention. European Physical Education Review, 14(3), 367-387.

14- Mcmanus, S.P. (2004). Relationship between collegiate track runners achievement goal orientations and perceptions of motivational climate. Unpublished thesis for degree master of science in exercise and sport science, University of Florida.

15-Newton, M. & Duda, J.L. (1999). The interaction of motivational

climate, dispositional goal orientations, and perceived ability in predicting indices of motivation. *International Journal of Sport Psychology*, 30, 63-82.

16- Nicholls, J. (1989). *The competitive ethos and democratic education*. Cambridge: Harvard University Press.

17- Paulson, R.A. (1999). *A comparison of the goal orientation and perceived motivational climate of NCAA basketball players and cross country runners*. Unpublished thesis for degree master of art in kinesiology, Sonoma State University.

18- Roberts, G.C. (1992). *Motivation in sport and exercise*. Champaign, IL: Human Kinetics.

19- Rodenbeck, R. (2008). *The relationship between coach's goal orientation and perceived motivational climate*. Unpublished thesis for degree master of science in kinesiology, University of North Carolina.

20- Seifriz, J.J, Duda, J.L., & Chi, L. (1992). *The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation a beliefs about success in basketball*. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14, 375-391.

21- Solomon, M.A. & Boone, J. (2000). *The impact of student goal orientation in physical education classes*. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 64, 418-424.

22- Theodosiou, A. & Papaioannou, A. (2005). *Motivational climate, achievement goals and metacognitive activity in physical education and exercise involvement in out-of-school settings*. *Psychology of Sport and*

23- Thomas, J.A. & Barron, K.E. (2006), A Test of Multiple Achievement Goal Benefits in Physical Education Activities. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18(2), 114-135.

24- Van-Yperen, N. W., & Duda, J. L. (1999). Goal orientations, beliefs about success, and performance improvement among young elite Dutch soccer players. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 9(6), 358.

25- Vazou, S., Ntoumanis, N., & Duda, J.L. (2006). Predicting young athletes' motivational indices as a function of their perceptions of the coach- and peer-created climate. *Psychology of Sport and Exercise*, 7, 215-233.

26- Walling, M.D., Duda, J.L., & Chi, L. (1993). The perceived motivational climate in sport questionnaire: Construct and predictive validity. *Journal of Sports and Exercise Psychology*, 15, 172-183.

27- White, S.A. (1996). Goal Orientation and Perceptions of the Motivational Climate Initiated by Parents. *Pediatrics Exercise Science*, 8 (2), 122-129.